

PM Rotel I (Dnr KS 2020/575)

Tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen godkänns enligt bilaga 1 till promemorian.
2. Omslutningsförändringar godkänns enligt bilaga 1 till promemorian.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För stadsledningskontorets driftskostnader prognostiseras ett nettounderskott om -7,0 mnkr.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Kommunstyrelsen har upprättat och antagit en verksamhetsplan för innevarande år utifrån den politiska inriktningen och målen i kommunfullmäktiges budget för 2020. Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen inom staden. Det är positivt att stadsledningskontorets bedömning för första tertialet visar på en god måluppfyllelse utifrån de uppsatta målen avseende verksamhetens inriktning.

Fokus under perioden har legat på att utveckla och stärka stadens viktigaste prioriteringar där verksamhet och ekonomi påverkats till stor del till följd av den pågående coronapandemin.

Att driftbudgeten prognostiseras ett nettounderskott beror främst på ökade kostnader till följd av coronapandemin kopplade till inköp av skyddsutrustning samt minskade intäkter till följd av inställda visningar och upplåtelser i Stadshuset. Prognosen förbättras av ett balanserat överskott inom den politiska organisationen. Kommunstyrelsen har ett angeläget arbete med att fortsatt verka för effektiv samordning, ledning och uppföljning av såväl mål som ekonomi i stadens nämnder och bolagsstyrelser i syfte att staden ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser. Måluppfyllelsen kommer kontinuerligt att följas upp under resten av året och fortsatt inriktning för kommunstyrelsens arbete prövas och görs till föremål för beslut i både kommunfullmäktiges budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2021.

Arbetet med att öka tryggheten i staden fortsätter att utvecklas och samordnas i nära samverkan med polis, kriminalvård och andra verksamheter inom staden, med fortsatta trygghetsinvesteringar och satsningen på stadsövergripande ordningsvakter på offentlig plats.

Kommunstyrelsen bidrar genom strategiskt arbete till att verka för bra och långsiktiga förutsättningar till ett gott företagsklimat utifrån stadens förslag till näringslivspolicy. Kommunstyrelsen bidrar också genom god samordning och styrning som främjar bostadsbyggandet, även i en avmattad konjunktur, och säkerställer att staden i ett tidigt stadium planerar för offentliga service och förutsättningar för näringsliv, natur och rekreation.

Stadens insatser för att nå klimat- och miljömålen kommer att utgå från de nyligen framtagna Miljöprogram 2020-2023 och Klimathandlingsplan för 2020-2023.

Detta är bara några av de många insatser som görs och i tertialrapport 1 framgår hur kommunstyrelsen i sitt verksamhetsområde bidrar till stadens mål samt de utmaningar som kommer påverka stadens och kommunstyrelsens verksamhetsarbete framöver.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen godkänns enligt bilaga 1 till promemorian.
2. Omslutningsförändringar godkänns enligt bilaga 1 till promemorian.

Stockholm den 27 maj 2020

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen
2. KS m.m. T1 2020
3. Månadsprognos fackförvaltningar ub055

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Jan Valeskog och Kadir Kasirga (båda S) och enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra

Coronapandemin har inneburit att stora delar av stadens verksamheter har behövt förändras. Det är och har varit rimligt att fokusera stadens insatser på krishantering. Hade vi fått råda hade fler projekt av ideologisk karaktär avbrutits för att ge stadens tjänstemän möjlighet att än mer fokusera på det som är viktigt.

Det är med andra ord inte konstigt att en hel del aktiviteter avbrutits eller pausats. Det är i grunden bra att en omprioritering mot viktigare uppgifter gjorts och detta ska inte per automatik innebära att måluppfyllelsen inte anses uppfylld.

Det som blir lite udda är snarare att stadsledningskontoret anser alla mål uppfylla för alla verksamheter. Detta trots att vi lever i en tid då det är uppenbart att flera av stadens mål så som de uttrycks i budgeten inte kommer uppfyllas. Vi kommer utveckla detta mer i anslutning till att den samlade tertiärrapporten behandlas i kommunstyrelsen. Vi kan dock i detta ärende markera att vi inte delar stadsledningskontorets bedömning avseende att nedanstående mål anses helt uppfylla. Vi anser inte heller att det bör vara kommunstyrelsens beslut.

- I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort
- I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige
- I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande
- Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov
- Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring
- Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Vi beklagar därtill också om den medborgarundersökning som årligen följer upp bland annat stadens arbete med trygghet inte genomförs. Det vore olyckligt om staden inte genomförde den undersökning som visar hur stockholmarna är trygga i sin stad och nöjda med stadens arbete i en tid där denna faktor är viktigare än någonsin.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Förslaget bifalles delvis
2. Bedömningen av måluppfyllelsen för mål 2:2 ändras till ”ej uppfyllt” enligt motivering nedan
3. Därutöver anfördes följande

Den rådande corona-pandemin har haft en stor påverkan på hela samhället. Vi vet ännu inte hur situationen kommer att utvecklas under sommaren och till hösten. Många verksamheter klarar sig igenom denna tid, men om det blir mer långvarigt kan effekterna bli mycket större. Det både har och kommer att få stor påverkan på många av stadens verksamheter. Något som pandemin har visat oss alla är behovet och vikten av en stark och hållbar offentlig sektor. Det är det offentliga som ser till att det finns allt från förstärkningsteam inom hemtjänsten som även kan ta hand om smittade brukare från de privata utförarna till förskola under sommaren för all den personal inom vården som kanske inte kommer att kunna ta ut sin semester. Det är det offentliga som hållit uppe många privata företag för att säkerställa att pandemin inte får än större ekonomiska konsekvenser.

Stadens medarbetare gör ett fantastiskt arbete för att upprätthålla välfärden i denna svåra situation. Vi hoppas att de framöver ska tackas genom att mer resurser tillskjuts dessa verksamheter både genom de utlovade generella statsbidragen men också genom att i kommande budget få tillräckliga resurser för att utveckla sina verksamheter och för att förbättra sina arbetsvillkor.

Uppföljningen i tertiärrapporten speglar i övrigt den verksamhetsplan som majoriteten har lagt och fokuserar till stor del på andra stadsövergripande frågor än de som Vänsterpartiet anser behöver prioriteras i en stad där ojämlikheten ökar, kulturen hotas och klimatkrisen står för dörren. Vi har en helt annan politik än de skattesänkningar, nedskärningar, privatiseringar och ombildningar som stockholmarna i allt högre grad nu märker konsekvenserna av.

Tertialrapporten visar hur ensidigt majoriteten ser på hur otrygghet hos invånarna ska mötas och osynliggör följaktligen den oro som majoriteten, genom att öppna för ombildning, själv har skapat under det gångna året hos tiotusentals hyresgäster i allmännyttan i elva av ytterstadens stadsdelar. Trots pågående pandemi med osäkerhet i ekonomin, ökad arbetslöshet och smittskydds begränsning av mötesfriheten fortsätter processen i de åtta stadsdelar där godkända intresseanmälningar inkommit före årsskiftet. Möjligheterna för staden att klara bostadsförsörjningsansvaret urholkas dessutom, då antalet hyresrätter med överkomliga hyror riskerar att minska med ca 2 000 hyresrätter med denna politik, som prövats tidigare och även då befunnits dålig.

Ett hållbart samhällsbyggande kräver i tider av nedgång i ekonomin också att allmännyttan tillåts bygga mer hyresrätter än idag. Idag får dock bostadsbolagen inte ens markanvisningar för att nå majoritetens egna bostadsbyggnadsmål, vilket är ett tydligt exempel på helt otillräcklig övergripande styrning. Det är obegripligt att KF:s mål 2.2 om bostadsbyggandet bedöms kunna uppfyllas helt i kommunstyrelsens tertialrapport, även med tanke på exploateringsnämndens tertialrapport som visar katastrofala prognoser för bostadsbyggandet. Åtta av tio bostadsindikatorer beräknas inte alls uppnås och två bara delvis. Antalet markanvisade bostäder visar en fortsatt nedgående trend och andelen hyresrätter sjunker till 35 procent jämfört med målet om 50 procent. Måluppfyllelsen för mycket angelägna bostadssociala satsningar som seniorbostäder upplåtna med hyresrätt, genomgångsbostäder för prioriterade grupper och bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader beräknas sjunka till en bråkdel av uppsatta mål. Oberoende av vad som har orsakat det redovisade resultatet bör det enda rimliga vara att bedöma KF-målet 2:2 *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* som ej uppfyllt såväl i kommunstyrelsens som i exploateringsnämndens tertialrapport.

Även omställningen till ett hållbart klimat kräver mer av oss än vi i dagsläget presterar, vi måste växla upp klimatarbetet. Staden har högt ställda mål men vi rör oss nu varje dag närmare de datum våra målsättningar löper ut utan att göra de nödvändiga investeringar och förändringar som kommer att krävas för att nå dit.

De kulturella och kreativa näringarna uppgår till 12 procent av stadens samtliga arbetsplatser. Dessa har nu i stor utsträckning stängt ner sina verksamheter. Det innebär inte bara ökad arbetslöshet och hotande konkurser, det innebär även ett hot mot stadens attraktionskraft och besöksnäring. Men även utan pandemin så ser vi en stad där scener för såväl musik som teater stängs ner av både logistiska och ekonomiska skäl. Det gör bedömningen av måluppfyllelsen för målet att vara en modern kultur- och evenemangsstad tveksam.

Målet i Stockholm att människor är självförsörjande bedöms som helt uppfyllt, detta trots att både arbetsmarknadsnämnden och fler stadsdelsnämnder flaggar för att fler kommer att bli arbetslösa och fler kommer ha behov av ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsförvaltningen skriver i sin tertialrapport att den pågående pandemin har negativa konsekvenser för grupper med svag ställning på arbetsmarknaden, de brukar drabbas hårt när arbetslösheten ökar. Färre befaras kunna komma ut i jobb när konkurrensen om arbetstillfällena blir allt hårdare och färre tar betyg på grund av övergång till distansundervisning. Vi menar att majoriteten behöver tydliggöra hur de extra statsstöden ska fördelas och se till att de även kommer dessa grupper till del genom att öka utrymmet för studiestöd och etableringsinsatser.

Vi ställer oss också frågande till att målet att staden arbetar samordnat och utvecklar förutsättningarna för en äldreomsorg av hög kvalitet och trygghet och självbestämmande anses helt uppfyllt med tanke på smittspridningen som har skett inom stadens äldreomsorg och majoritetens långsamma agerande i att sätta in nödvändiga åtgärder från centralt håll.

En stark orosfaktor är också privatiseringsagendan för samhällsfastigheter, som motiveras med omsorg om stadens ekonomi men övervältrar kostnaderna på kommande generationer. Att låta privata aktörer i allt högre grad bygga och äga skolor, vård- och omsorgsboenden och idrottshallar, som sedan hyrs ut till staden, är att låta skattebetalarna bära bördan av högre

hyreskostnader i ett livscykelerspektiv och dränerar stadsdelarna ekonomiskt. När antalet barn och unga växer framöver riskerar detta att stå oss dyrt. Det är allt annat än en hållbar ekonomi.

Det är oroande att se att staden anser att Stockholms förskolor är de bästa i Sverige och att målet till fullo är fyllt, speciellt som barngrupperna ökar och många av stadsdelarna inte når upp till målen om antal förskolebarn per anställd årsarbetare. Vi anser att majoriteten bör tillskjuta de medlen man skurit bort för att på riktigt göra stadens förskolor till landets bästa och ge de som arbetar inom förskolan den lön de förtjänar. När man ser underlaget för skolan i sin helhet så är det tydligt att den är underfinansierad, redan nu måste skolorna ta pengar ur resultatfonden. Tanken med fonderna är att skolorna ska kunna lägga undan pengar för en större investering, om de i övrigt uppfyller sina åtaganden. Men nu används pengarna istället för att parera en allt för svag borgerlig budget. Insatser för att få fler barn att delta i förskolan har tyvärr inte lett till att fler barn går i förskolan. I det underlag vi fått så verkar det inte heller finnas kunskaper om varför barnen inte skrivs in och tyvärr inte heller vad staden ska göra för att få den kunskapen. Här anser vi att mer kan och behöver göras.

Gällande stadens arbete att minska kriminalitet och sociala problem hos unga noterar vi precis som socialförvaltningen att samverkan kommer att påverkas negativt av att stadsdelarna nu har så få anställda SIP-samordnare då dessa inte längre har finansiering från annat håll och nämndens budget är stram. Det är vidare problematiskt att årsmålet inte bedöms uppnås gällande behov av nya jourhem för barn i behov av placering utanför hemmet - här kan extra resurser behövas för att använda kreativa sätt att rekrytera passande familjer. Inget barn ska behöva vänta för att placeras när behov har uppstått.

Vi ser att efterfrågan på platser att placera våldsutsatta minskar medan det samtidigt rapporteras om ökning av våld i pandemins spår, det är viktigt att säkerställa att alla våldsutsatta verkligen söker stöd och får det utifrån sin våldsutsatthet. Här skulle vi också gärna se ökat uppsökande arbete under pandemin.

Konsekvenserna av pandemin för stadshusets visningsverksamhet synliggör de otrygga arbetsvillkoren som den visstidsanställda personalen arbetar under. Vi saknar en redogörelse för vilka ansträngningar som har gjorts för att personalen skulle ha kunnat få alternativa arbetsuppgifter under den period som visningarna är inställda. Som kontoret själv skriver kan verksamheten riskera att stå utan tillräckligt med personal när verksamheten återupptas i full skala, vilket även visar nackdelarna med visstidsanställningar för staden som arbetsgivare.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Kadir Kasirga och Catharina Piazzolla (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Mot bakgrund av den pågående pandemins påverkan på samhället är det av vikt att stadens förvaltningar och bolag är redo att rannsaka kostnader och prioritera kärnverksamheten. Vi måste också hantera de långsiktiga målen på ett korrekt sätt och inte anse att mål är uppnådda när det inte överensstämmer med verkligheten, eller är så lågt uppställda att de uppfylls utan att de påverkar mål som trygghet eller arbetslöshet nämnvärt.

Sverigedemokraterna eftersöker överlag ett mer genomgripande stöd för att bistå våra företagare så staden både kan uppfylla målen om att vara en växande stad med bibehållet skatteunderlag och en positiv tillväxt. Hur kan staden bistå så att fler företag överlever för att

senare åter kunna starta upp sin verksamhet. Vi saknar tydliga direktiv och fler förslag som gör skillnad på riktigt för våra näringsidkare.

Ersätтарыttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) enligt följande.

Det är förståeligt att Coronapandemin inneburit att delar av stadens verksamheter satts på paus medan andra behövt förstärkning. Att en pandemi får konsekvenser som påverkar måluppfyllelsen är inget konstigt. Vad som däremot är konstigt är att tertialrapportens samtliga mål anses vara uppfyllda.

Trots rådande situation med rekordhög arbetslöshetssiffror anses till exempel målet ”I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort” vara uppfyllt. Även målet ”Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring” anses uppfyllt, detta under en tid då såväl kultursektorn som besöksnäringen skakats om i grunden. Till och med målet ”I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande” anses vara uppfyllt. Att äldreomsorgen drabbats extraordinärt hårt av pandemin tycks inte ha påverkat måluppfyllelsen alls. Det är inte trovärdigt.

Den rådande pandemin har haft och har stor påverkan på stadens verksamheter och på dess invånare. Många medarbetare har varit hårt pressade i hela staden. Det har i hög utsträckning varit lågavlönade kvinnor inom välfärdsyrken som fått dra ett stort lass och ta stora risker genom sina arbeten inom vård och omsorg. Pandemin har samtidigt slagit hårt mot redan utsatta grupper och områden. Det ser vi i att socioekonomiskt utsatta områden som Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen är de som drabbats av högst andel insjuknade och avlidna. Vi ser det också i bland annat kvinnojourernas, hbtq-organisationernas och barnrättsorganisationernas vittnesmål om att utsatthet och våld riskerar att öka. Den ekonomiska utsattheten som följd av arbetslöshet slår också oproportionerligt hårt mot de med svagast ställning på arbetsmarknaden, såsom unga, nyanlända, kvinnor med otrygga anställningar och personer med funktionsnedsättning.

Ett hållbart samhällsbyggande kräver i tider av nedgång i ekonomin också rejäla satsningar på att komma ikapp bostadsbristen, och därutöver att allmännyttan tillåts bygga mer hyresrätter än idag. Idag får dock bostadsbolagen inte ens markanvisningar för att nå majoritetens egna bostadsbyggnadsmål, vilket är ett tydligt exempel på helt otillräcklig övergripande styrning. Det kan därför inte anses att dessa mål uppfylls.

Behovet och vikten av en stark offentlig välfärd, med trygga anställningar, goda arbetsvillkor och rättvisa löner har blivit tydliga under den rådande pandemin. Det står klart att skattesänkningar, nedskärningar, privatiseringar och urholkning av arbetsvillkor knappast är rätt väg att gå. De nedskärningar som det grönbåa styret har gjort bidrar inte till att ta oss ur den här krisen. De vackra orden om trygghet som prioriterat mål ekar tomma när uppföljningar av budget inte redogör för om och i så fall vilka krisåtgärder som vidtagits för att säkra kvinnors, barns och hbtq-personers trygghet under rådande pandemi. Tertialrapporten avspeglar den Moderatledda majoritetens budget och verksamhetsplan där tidigare ambitioner för att utjämna ojämlika livsvillkor, förbättra jämställdheten mellan kvinnor och män och stärka mänskliga rättigheter saknas.

Vi är övertygade om att stadens medarbetare gör så gott de kan under rådande omständigheter för att hålla igång verksamheterna på bästa sätt, men vi vill understryka vikten av att tillföra de resurser som krävs i stället för att sätta ytterligare press genom ideologiskt motiverade besparingskrav. Om staden ska stå rustad för framtida kriser behöver vi en stark välfärd och en politik för ökad jämställdhet och jämlikhet.

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För stadsledningskontorets driftskostnader prognostiseras ett nettounderskott om -7,0 mnkr.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Den sammantagna bedömningen är att kommunstyrelsen bidrar till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För kontorets driftskostnader prognostiseras ett nettounderskott om -7,0 mnkr jämfört med budget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner tertialrapport 1 2020 för kommunstyrelsen i enlighet med bilaga 1.